

INFORME

Jovent i treball a Barcelona 2016

Informe aprovat per la **Comissió Executiva** del
Consell Econòmic i Social de Barcelona

President en funcions: **Vicenç Tarrats**

Vicepresidents: **Agustí Bonavia** i **Juan José Casado**

Yésika Aguilar i **Mireia Recio**

Secretario general: **José A. Fernández**

Coordinació: **Pascual Bayarri**

Documentació: **Francesc Maneja** i **Gemma Roquet**

Suport administratiu: **Teresa Navarro** i **Alma Reza**

Direcció editorial: **José A. Fernández**

Disseny i maquetació: **José L. Santiago**

Introducció

Aquest informe mostra les principals característiques de les persones joves del món laboral de la ciutat de Barcelona, la situació de les quals està marcada principalment per uns llocs de treball en molts casos inestables, amb contractes majoritàriament temporals i salaris inferiors a la mitjana. Són uns trets que no es donen únicament a la ciutat, sinó que tenen un perfil comú amb la situació del jovent a escala internacional, tal com indiquen diferents informes d'organismes com l'Organització Internacional del Treball (OIT) o l'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic (OCDE).

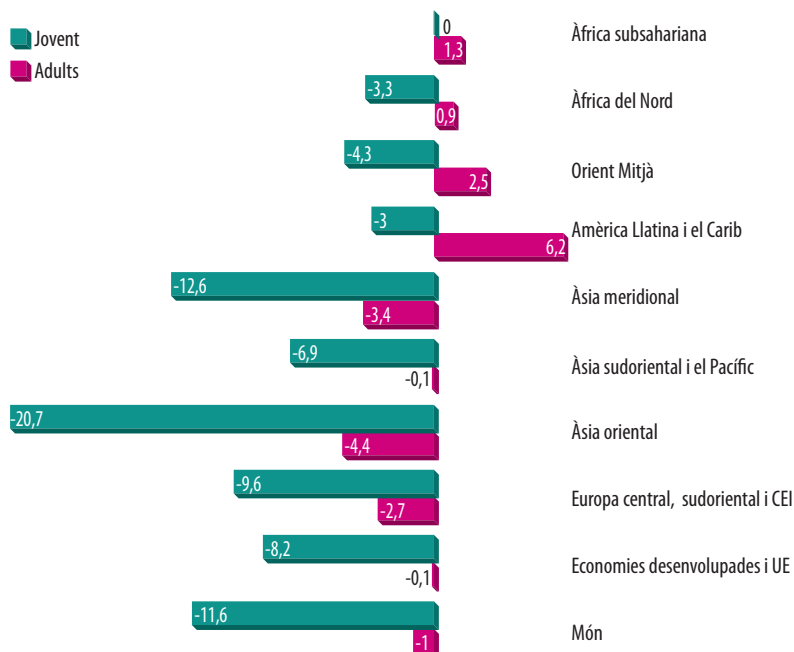
Organització Internacional del Treball

L'Organització Internacional del Treball (OIT) va considerar, a l'informe *Tendencias mundiales del empleo juvenil 2015*, que la crisi de l'atur juvenil s'està atenuant a escala mundial, però que la recuperació no és universal. L'any 2004, el 41,5% de les persones desocupades del món se situaven en franges d'edat joves, mentre que el 2014 eren el 36,7% a causa de l'augment de l'ocupació juvenil en algunes regions. Allargar la formació fins a edats més avançades és un factor que pot explicar la disminució de les taxes d'activitat juvenil, però també és evident que hi ha una manca d'oportunitats ja que una gran part del jovent actiu segueix sense trobar una ocupació que li permeti guanyar autonomia. Tot i que a les economies més desenvolupades les taxes d'atur juvenil han disminuït, aquestes segueixen sent molt elevades, el contrari del que succeeix a l'Àsia, l'Orient Mitjà i l'Àfrica del Nord.

L'OIT considera que augmentar les inversions per crear llocs de treball decents per al jovent és la millor manera d'assegurar que puguí complir les seves expectatives i participar activament en la societat. Per tant, això es converteix en una inversió per al benestar de la societat i per al desenvolupament inclusiu i sostenible desitjat per les Nacions Unides i pels Objectius de Desenvolupament Sostenible (ODS).

El 2010, les taxes de persones joves que no estaven ocupades ni en processos educatius o formatius (en endavant "desanimats", segons dictamina l'OCDE) van augmentar de forma alarmant a la majoria de les economies desenvolupades, sobretot a la Unió Europea. No obstant això, des de 2012 han baixat i han passat del 13,1% el 2012 al 12,4% el 2014. Per contra, als països menys desenvolupats econòmicament la població jove entra al món laboral abans, incrementa les taxes d'abandonament escolar prematur i genera més divergències en l'accés a les diferents oportunitats laborals.

Variació taxes de participació en el treball. 1991-2014. Joven i adults

Font: OIT, models econòmics i tendències, abril 2015

Amb tot, les condicions laborals desfavorables afecten el jovent de tots els països, ja que la inestabilitat laboral augmenta als països desenvolupats i la qualitat del treball es manté baixa als països menys desenvolupats. És per això que la pobresa entre les persones d'aquest col·lectiu segueix sent un problema que cal afrontar.

Per a l'OIT, aquest problema ha de tenir un enfocament global en què participin tota classe d'actors i agents i en el qual les polítiques macro i microeconòmiques funcionin conjuntament per impulsar l'ocupabilitat i assegurar oportunitats de treball productiu per desenvolupar les competències laborals i el talent.

Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic

L'Organització per a la Cooperació i el Desenvolupament Econòmic, en endavant OCDE, alerta que les persones joves que ni estudien, ni treballen, ni reben cap mena de formació tenen un risc important de quedar relegades permanentment del món laboral. Aquest risc és especialment elevat per a les que només han assolit un nivell baix de competències. És per això que l'OCDE considera que calen polítiques efectives per connectar de nou el jovent amb el món laboral i millorar les seves perspectives.

Pel que fa a Espanya, apunta que el 12,9% de persones incloses en aquest col·lectiu suposa una de les proporcions més elevades i se situa 3,4 punts per sobre del nivell previ a la crisi econòmica. La majoria d'aquestes persones ja no busquen activament una feina i, per tant, no formen part de la força de treball del país.

El percentatge de jovent amb un nivell de competències baix supera el 50% a Espanya, Mèxic i Turquia. Aquest col·lectiu busca feina (24%) en una proporció més elevada que els més formats (37%). Cal destacar que més d'un terç dels desanimats d'entre 15 i 29 anys viu en una llar on cap adult té feina, situació que arriba al 44% entre els que tenen un nivell de competències baix. Aquest fet indica que hauran d'afrontar tant uns nivells d'ingressos baixos com oportunitats laborals limitades.

Unió Europea

A Europa, les perspectives d'ocupació del jovent s'han vist especialment afectades per la recessió. Els Estats membres de la UE han participat activament en el disseny i la implementació de mesures encaminades a millorar l'ocupabilitat i la participació del jovent en el món laboral. Una educació i una formació de qualitat, la bona integració en el món laboral i l'augment de la mobilitat són elements clau per impulsar el seu potencial i aconseguir els objectius del Programa Europa 2020.

A la UE hi ha més de 4,5 milions de persones joves (entre 15 i 24 anys) sense feina. Tot i que el 2014 aquesta xifra representava 2 punts menys que el 2013 (23%), les taxes són superiors al 40% en molts països. A escala europea, la taxa mitjana d'atur juvenil és superior al 20%. Cal tenir present que hi ha diferències molt destacades entre països: Alemanya en registra un 7% i Espanya el 49%, tot i que l'atur de llarga durada és un factor comú a la majoria dels països membres.

Un altre problema de la UE és l'elevat nombre de persones que ni estudien ni treballen —neet en anglès (neither in employment nor in education or training)—, com també que l'11% de les persones d'entre 18 i 24 anys han abandonat els estudis prematurament. Això posa de manifest la falta de competències de moltes persones joves que tenen dificultats importants per trobar feina, a les quals s'han d'afegir aquelles que estan ben preparades però no encaixen amb les demandes actuals del món laboral.

Segons l'EUROSTAT, Espanya és el sisè país de la UE amb la taxa més alta de persones joves sense cap experiència educativa ni laboral i és el tercer en què aquesta taxa ha crescut amb més intensitat. Els països amb percentatges més importants són Itàlia, Turquia i Macedònia. Grècia, Croàcia, Romania i Bulgària també tenen valors superiors a Espanya.

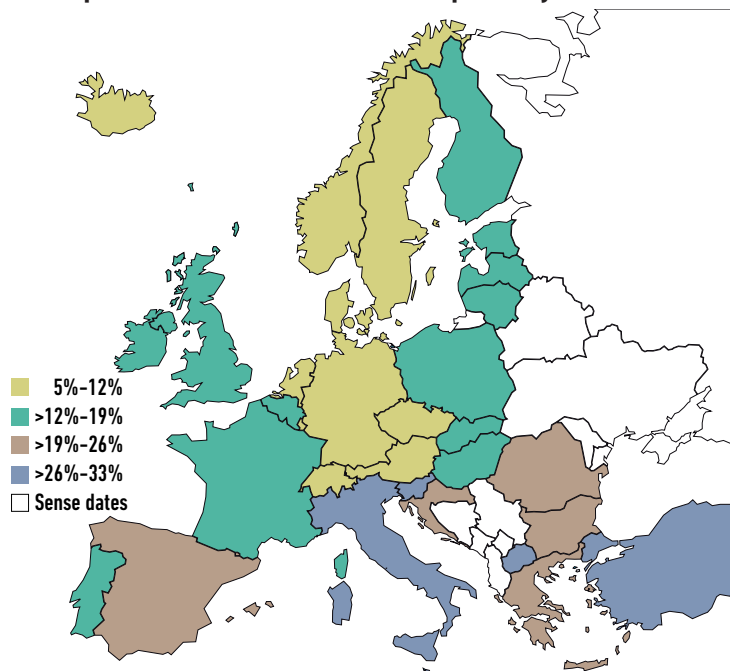
A l'Europa dels 28 hi ha prop de 90 milions de persones amb edats compreses entre 15 i 29 anys, la qual cosa suposa el 17% de la població. Les estadístiques europees apunten al fet que la major part del jovent entre 15 i 19 anys es dedica exclusivament a estudiar, igual que les persones de 20 a 24 anys, mentre que les de 25 a 29 anys es dediquen majoritàriament a treballar.

Dedicació del jovent de la UE 28

	Només estudien	Estudien i treballen	Només treballen	Ni estudien ni treballen
De 15 a 19 anys	78,5%	11,3%	3,7%	6,3%
De 20 a 24 anys	33%	16,9%	32,6%	17,3%
De 25 a 29 anys	8,2%	13,5%	58,5%	19,7%

Font: elaboració pròpia amb dades d'EUROSTAT.

Jovent que ni estudia ni treballa sobre total població jove. 2015

Font: elaboració pròpia a partir de dades de l'EUROSTAT, 2015.

La millora de la situació econòmica no ha canviat la situació de la població espanyola entre 16 i 29 anys, encara que la taxa d'atur juvenil —que va arribar a superar el 50%— s'ha reduït fins al 46,5% segons les darreres dades de l'EPA.

Les mesures adreçades expressament a aquest col·lectiu no han donat resultats destacables i, segons el Consell de la Joventut, només el 25% de la població jove s'ha inscrit en la iniciativa europea de Garantia Juvenil engegada el 2013. Aquest organisme denuncia que el 38,2% de les persones entre 16 i 29 anys es troben en risc de pobresa i exclusió i que estan vivint en condicions dignes gràcies a la protecció familiar.

Amb tot, l'atur juvenil té conseqüències negatives per a la societat ja que representa una possible amenaça per a la cohesió social i comporta un cost econòmic elevat. També dibuixa una situació complicada a causa de la difícil transició entre el període de formació i el de treball. A més a més, el fet que el mercat de treball no estigui oferint suficients oportunitats al jovent i que la inserció laboral s'endarrereixi pot acabar donant lloc a situacions d'inactivitat o d'atur de llarga durada involuntàries.

És un fenomen complex perquè un percentatge important és de caràcter estructural, conseqüència d'un model econòmic que a la seva fase de major creixement, en alguns casos, ha contribuït al fet que moltes persones joves abandonin els estudis per incorporar-se al món laboral en llocs de treball de baixa qualificació i amb baixes probabilitats de desenvolupament professional futur.

A més, el cost personal davant la manca de perspectives laborals és alt i pot generar problemes a llarg termini en el mercat laboral i en la societat. Les taxes elevades de desocupació juvenil i d'atur de llarga durada poden conduir alguns joves a tornar a entrar en el sistema educatiu, si bé d'altres poden desistir davant d'aquests elements dissuasius a l'hora de buscar una feina.

Espanya

El 1985, l'atur juvenil arribava al 48%. La flexibilització de la contractació durant els anys noranta va fer augmentar la temporalitat i la inestabilitat laboral i, darrerament, arran de la crisi econòmica, el problema s'ha agreujat.

El Centre d'Estudis Reina Sofia sobre Adolescència i Joventut va presentar, l'octubre de 2016, un informe referent a jovent i treball de caràcter estatal. Les dades s'extreuen de les enquestes de l'any 2013 fetes a 2.013 persones de 16 a 29 anys a tot el territori espanyol excepte Ceuta i Melilla.

En primer lloc, subratlla que la situació d'empitjorament del jovent és evident atès que per cada adult desocupat hi ha 2,5 joves en aquest estat, la qual cosa fa que l'any 2013 hi hagués més d'un 50% de les persones d'entre 16 i 25 anys en atur.

Tot i aquesta conjuntura, el 54% del jovent –generalment amb estudis superiors i de classe mitjana o alta– confia que els estudis li permetran trobar una feina que li interessi i rebre un bon salari. Les pitjors expectatives són les de les persones de 25 a 29 anys amb un nivell formatiu baix i de classe mitjana o baixa.

D'altra banda, l'estudi segueix destacant que predomina la percepció d'una relació estreta entre formació i ocupació. Així, el 76% pensa que els estudis obligatoris no són suficients per trobar feina, mentre que el 62% creu que els estudis universitaris són molt o bastant útils per entrar en el món laboral. Finalment, el 76,6% de les persones joves que han cursat o estudiat formació professional (FP) consideren que aquests són uns estudis molt o bastant idonis per preparar-les per al món laboral. Si tenim en compte l'efecte de les experiències professionals o de formació en empreses, el 82% dels joves que hi participen consideren que les oportunitats d'ocupació augmenten.

Encara que generalment els joves valoren positivament la formació superior per entrar al món laboral, la percepció del seu futur laboral és majoritàriament negativa: més del 45% consideren que les oportunitats laborals són pitjors que les dels seus pares.

Tot i així, les exigències en la feina no baixen: el 44% busquen una feina amb les millors condicions possibles i el 72% assenyalen la seguretat i l'estabilitat laboral com a factors importants. D'altra banda, la bona formació (41%) i saber idiomes (37%) són els elements que consideren prioritaris per trobar feina.

Gran part de les persones enquestades citen les ajudes a l'ocupació i els incentius a les empreses com a factors per millorar l'ocupació del jovent.

L'estudi afirma que la majoria del jovent (49,8%) prefereix treballar com a assalariat perquè considera que això li assegura un sou regular, estabilitat laboral i un horari fix. El 10,4% que preferiria treballar per compte propi ho faria generalment per la independència i l'autorealització que això suposa, però considera que el finançament és la principal dificultat.

Finalment, el 49% de les persones joves pensen que les condicions d'ocupació a Espanya seguiran igual, el 32% consideren que milloraran i el 13% afirmen que empitjoraran. Aquestes expectatives expliquen que el 74% considerin molt o bastant probable haver de treballar en qualsevol feina, un 67% que dependran econòmicament de la família i el 53% que hauran de marxar a l'estranger a treballar. En aquesta línia, la idea que desperta més acord és que "s'ha d'acceptar que és probable que calgui canviar de ciutat per trobar feina", seguida d'"assumir que per a una feina igual, les condicions fora d'Espanya són millors".

Aquest informe fa evident que el jovent és conscient de les dificultats que li depara el futur, que la majoria s'esforça a escapar d'aquest destí generacional mitjançant la formació i que un grup important de persones joves no creu en les seves possibilitats i accepta amb resignació una perspectiva on la inclusió laboral és de supervivència.

En relació a aquest grup de població, l'Institut Nacional d'Estadística (INE) va presentar el desembre de l'any 2015 els resultats de la primera *Enquesta d'Inserció Laboral de Titulats Universitaris* d'àmbit estatal, enquesta que es va dur a terme durant el 2014 i en la qual els qüestionaris es van sotmetre a persones titulades fins al curs 2009-2010.

Les persones que es van titular fins al curs 2009-2010 presentaven una taxa d'activitat del 93,6%, el 75,6% estaven ocupades i la seva taxa d'atur se situava en el 19,2%, amb nivells més alts entre les menors de 30 anys, les dones i les persones amb discapacitat. El 56,9% de les persones que estaven en situació d'inactivitat seguien estudiant.

D'altra banda, el 92,3% de les persones titulades residien a Espanya i el 7,7% vivien a l'estranger, amb el Regne Unit, França i Alemanya com a destinacions predominants. El 74,1% de les persones residents a Espanya consideraven que el seu lloc de treball era adequat al nivell d'estudis que tenien, mentre que entre les que vivien a l'estranger el percentatge arribava al 83,3%. Per tant, es podria inferir que una de les motivacions per emigrar és trobar una feina adequada a la formació.

Les ciències de la salut (81,3%), l'enginyeria i l'arquitectura (80,8%) són les branques amb taxes d'ocupació més altes. Per contra, les més baixes són les de ciències (24,1%) i d'arts i humanitats (28%). En aquests darrers casos, tenen més facilitat per trobar feina relacionada amb la seva formació quan van a l'estranger.

Cal afegir que, en l'àmbit espanyol, les persones que havien estudiat en universitats privades tenien una taxa d'atur set punts inferior a la de les públiques. Aquestes diferències es mantenen en la durada dels contractes. Així, mentre que les estudiants de les universitats públiques pateixen més la temporalitat, les matriculades en universitats privades gaudeixen d'un percentatge més alt de contractació indefinida. En aquest cas, l'edat també és un factor important, ja que tan sols el 36,5% de les persones menors de 30 anys tenien contractes estables, mentre que aquest tipus de contracte era més comú entre les persones de més de 35 anys (61,6%).

Per comunitats autònomes, l'any 2014, Catalunya (82,8%), les illes Balears (81,1%), Aragó (80,9%) i la Comunitat de Madrid (80,7%) van ser les comunitats autònomes amb taxes d'ocupació dels titulats el curs 2009-2010 més elevades del país. En canvi, Canàries (66,9%), Andalusia (67,5%), Extremadura (69,1%) i Castella-la Manxa (70,2%) van ser les que tenien unes taxes més baixes.

Les dades recollides per l'INE acaben mostrant que la inclusió del jovent en el món laboral és baixa, si bé aquesta situació canvia segons el perfil de cada persona i entre comunitats autònomes.

Catalunya

El 2012, el Departament de Treball i Afers Socials de la Generalitat de Catalunya va presentar un informe que destacava la importància del nivell formatiu de les persones de cara a la seva transició al món laboral. L'àmbit metropolità se situava en el tercer lloc entre les vuit regions en les quals es dividia l'informe quant a nombre de persones que estaven estudiant i era la regió amb un percentatge més alt de persones amb estudis superiors.

La continuïtat dels estudis és més freqüent entre el jovent no emancipat. La regió metropolitana tenia una estructura juvenil semblant a la del conjunt de Catalunya, tot i que amb una tendència lleugerament més elevada a l'allargament dels estudis.

Cal destacar que a l'àmbit metropolità les persones joves amb estudis superiors en situació d'atur o d'inactivitat se situaven prop del 12%. Per tant, tot i que hi ha una taxa d'atur elevada de persones amb una qualificació superior, la situació empitjora entre aquelles que tenen un nivell d'estudis baix perquè les seves competències són inferiors, tal com indicava l'informe de l'OCDE.

D'altra banda, el 2012, el 72,9% de les persones joves ocupades treballaven amb un contracte indefinit. L'àmbit metropolità és un dels territoris on la contractació és més

estable, si bé cal tenir en compte que aquestes dades inclouen les persones d'entre 18 i 34 anys i que, per tant, en algunes edats la inestabilitat laboral del jovent és superior i els contractes indefinits són menys comuns. De fet, una de les problemàtiques actuals és l'endarreriment de l'emancipació del jovent, la qual cosa es deu a la falta d'autonomia econòmica de les persones d'entre 18 i 34 anys a conseqüència d'una entrada tardana i poc estable en el món laboral.

Els salaris de les persones joves a Barcelona i a Catalunya són força inferiors respecte a la mitjana, amb diferències superiors a 14.000 euros entre el col·lectiu menor de 25 anys, cosa que dificulta l'emancipació econòmica del jovent. A més, aproximadament una quarta part del jovent que viu a l'àmbit metropolità considera que no disposa d'independència econòmica, circumstància que reforça el que s'apuntava anteriorment. De fet, els ingressos individuals se situen lleugerament per sota de la mitjana de Catalunya i el preu de l'habitatge és més car, factor que dificulta encara més l'emancipació del jovent.

Per regions, l'àmbit metropolità és el que presentava una edat mitjana d'emancipació més alta, amb 25,5 anys. Cal tenir en compte que el preu mitjà de l'habitatge era de 688 euros, marcadament més elevat que a la resta de regions, i que aquest factor podria condicionar el grau d'emancipació.

Trets distintius referents a la situació laboral del jovent a Barcelona:

- Contractació inestable, sobretot en les franges d'entre 16 i 25 anys.*
- Salaris baixos que dificulten la independència econòmica del jovent.*
- Jovent format, que no encaixa en el món laboral segons les seves expectatives.*
- Les persones amb menys competències pateixen amb més intensitat l'atur de llarga durada.*
- Allargament del temps dedicat a la formació i, per tant, endarreriment de l'entrada al món laboral.*

Aquestes característiques porten a un progressiu empobriment del jovent, incloses les persones molt formades que fan feines de qualificació inferior al nivell formatiu, circumstància que porta sovint a una a una emigració de la població jove amb més talent i una reducció de la població activa.

D'altra banda, la Fundació Jaume Bofill, en el seu informe *Crisi, descens social i xarxes de confiança (2008-2012)* presentat el juliol de 2016, afirma que el 30% de la població catalana ha patit un descens social a causa de la crisi econòmica.

Aquesta dada és important perquè, com apunten tots els agents socials, econòmics i polítics, l'objectiu del jovent és fer realitat les seves perspectives de progrés allà on el context de descens social es fa menys viable.

Teòricament, una millor formació s'hauria de correspondre amb unes millors condicions de vida i, fins a l'inici de la crisi econòmica, les generacions anteriors havien anat

millorant la seva situació econòmica i social. L'informe afirma, però, que actualment les persones joves viuen en condicions menys favorables i tenen menys expectatives de futur que els seus progenitors, descens que és més accentuat entre la població immigrant, el jovent i els majors de 55 anys.

En canvi, l'estudi del Pew Research Center (2012) informa que el 71% de la ciutadania reconeix gaudir d'un nivell de benestar superior al que tenien els seus pares a la mateixa edat en què són enquestats. Per contra, el 69% de la població espanyola veu més difícils les probabilitats d'ascens social i millora d'estatus per als seus propis fills. Aquest pessimisme és molt elevat a Espanya, mentre que en economies més estables i sòlides, com ara l'alemanya o la francesa, aquesta percepció negativa és més baixa.

A tall de conclusió, aquest estudi dona suport a tot allò que han destacat les institucions esmentades anteriorment: oferir oportunitats i expectatives al jovent és bàsic per garantir el desenvolupament, l'enfortiment de la democràcia i la cohesió social.

El jovent i els portals de cerca de feina

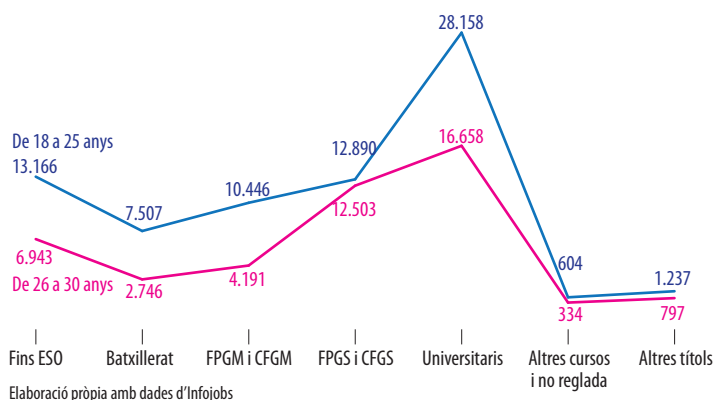
El portal de cerca de feina Infojobs ha proporcionat un conjunt de dades referents als perfils de les persones de 18 a 30 anys que busquen feina a través de la seva plataforma. Tot i no disposar de dades referents a la ciutat de Barcelona, sí que en té d'àmbit autonòmic i provincial.

La província de Barcelona segueix una dinàmica similar a la catalana segons les dades d'Infojobs. Segons les dades del SOC, s'hi van inscriure el juny de 2016 a la província de Barcelona 29.361 persones de fins a 24 anys i 28.477 persones de 25 a 29 anys com a demandants d'ocupació, mentre que el nombre d'inscrits a la plataforma de cerca de feina Infojobs al mateix mes a la província era de 39.703 persones de 18 a 25 anys i 26.001 de 26 a 30 anys.

Nivell d'estudis del jovent inscrit a Infojobs

	De 18 a 25 anys	De 26 a 30 anys
Sense estudis	2.411	885
ESO	10.755	6.058
Batxillerat	7.507	2.746
FPGM	9.337	3.989
CFGM	1.109	202
FPGS	7.823	3.941
CFGS	5.067	8.562
Grau	18.661	4.916
Diplomat	837	1.778
Llicenciat	1.572	3.762
Enginyer tècnic	487	592
Enginyer superior	462	1.059
Ensenyament artístic	181	121
Ensenyament esportiu	113	53
Postgrau	917	1.896
Màster	4.890	2.260
Doctorat	38	221
Altres cursos i no reglada	604	334
Altres títols	1.237	797

El nivell educatiu majoritari de les persones candidates de 18 a 25 anys és el de graduat. En canvi, entre els majors de 25 anys el nivell formatiu més comú és el de màster, seguit de l'educació secundària obligatòria i el grau.

Gairebé el 40% dels que tenen entre 18 i 25 anys no disposen de cap experiència laboral o només han treballat com a becari. En canvi, més del 74% del jovent de 26 a 30 anys té entre dos i deu anys d'experiència i només el 6,5% no té experiència laboral.

Aquestes dades corroboren que, generalment, fins als 25 anys el jovent segueix formant-se i a partir de llavors entra en el món laboral.

Experiència de les persones joves

	De 18 a 25 anys	De 26 a 30 anys
Sense experiència	19,5%	6,5%
Només pràctiques/becari	19,1%	4,5%
1 any	20,9%	7,6%
2 anys	16,7%	11,9%
De 3 a 5 anys	19,6%	33,9%
De 5 a 10 anys	4,0%	30,2%
Més de 10 anys	0,1%	5,4%

Elaboració pròpia amb dades d'Infojobs.

Tot i que en nombres absoluts els dos grups cerquen el mateix tipus de contracte, quan tenim en compte els percentatges que representa cadascun observem que les persones de 26 a 30 anys busquen més estabilitat laboral.

Tipus de contracte que busquen

	De 18 a 25 anys	De 26 a 30 anys
Indefinit	17,0%	31,3%
A temps parcial	10,4%	8,3%
De durada determinada	6,5%	7,2%
Altres contractes	3,2%	4,8%
Fix discontinu	3,0%	4,1%
Formatiu	2,9%	3,1%
De relleu	2,3%	2,8%
Autònom	0,6%	1,1%
Sense especificar	54,3%	37,4%

Elaboració pròpia amb dades d'Infojobs.

Finalment, predomina l'acceptació de qualsevol tipus de jornada, però hi ha canvis en les preferències referents a les jornades intensives de matí segons la franja d'edat.

Tipus de jornada que busquen

	De 18 a 25 anys	De 26 a 30 anys
Indiferent	18,0%	25,2%
Completa	11,9%	22,2%
Parcial (tarda)	4,5%	1,3%
Parcial (matí)	4,3%	2,3%
Intensiva (matí)	2,2%	4,3%
Parcial (indiferent)	1,4%	1,0%
Intensiva (indiferent)	0,9%	2,0%
Intensiva (tarda)	0,8%	0,4%
Parcial (nit)	0,1%	0,1%
Intensiva (nit)	0,1%	0,1%
Sense especificar	55,9%	41,1%

Elaboració pròpia amb dades d'Infojobs.

Situació del jovent a Barcelona

Població

En alguns informes es considera població jove la compresa entre 15 i 34 anys, si bé segons l'OCDE aquesta es limita a les persones de 16 a 29 anys. A Barcelona, 230.409 persones es troben en aquesta franja d'edat, és a dir el 14,4% del total de la població.

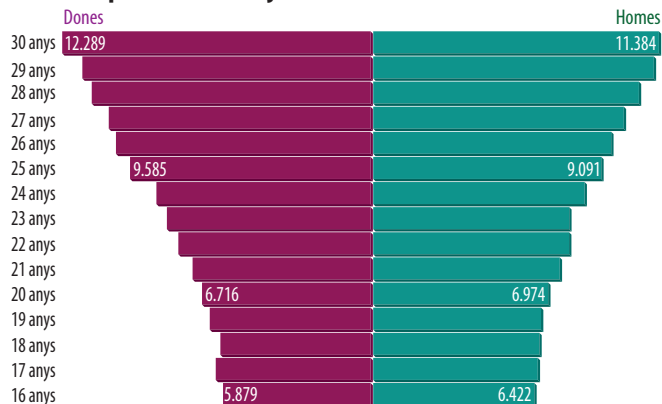
Població jove entre 16 i 29 anys a Barcelona, 2015

Edat	Població	Sobre total jovent	Edat	Població	Sobre total jovent
16	12.301	4,8%	23	15.930	6,3%
17	12.728	5,0%	24	16.960	6,7%
18	12.608	5,0%	25	18.676	7,3%
19	13.096	5,2%	26	19.633	7,7%
20	13.690	5,4%	27	20.422	8,0%
21	14.528	5,7%	28	21.700	8,5%
22	15.467	6,1%	29	22.670	8,9%

Font: Institut d'Estadística de Catalunya.

A la piràmide poblacional s'observa un segment de població jove reduït que va a la baixa, conseqüència d'un decreixement de les taxes de natalitat i de l'emigració. Aquesta disminució és un problema a resoldre perquè és una franja d'edat fonamental per a la necessària reposició de mà d'obra i per mantenir la recaptació de les cotitzacions per mantenir el sistema de benestar actual.

Piràmide poblacional del jovent a Barcelona. 2015

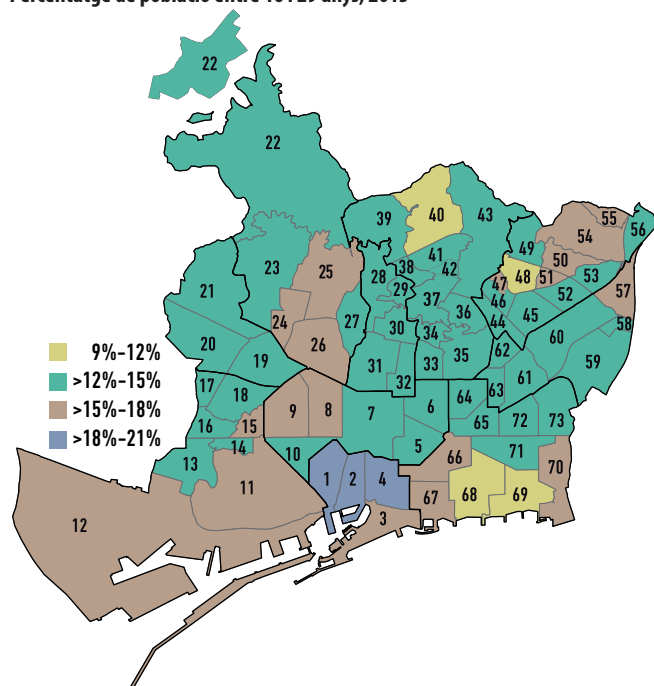

Font: Idescat.

Diversos factors expliquen la distribució de la població jove per barris a la ciutat de Barcelona. El primer i més rellevant és la immigració, atès que els barris amb les taxes més elevades de població immigrant coincideixen amb aquells on el percentatge de persones joves sobre el total de població del barri és més alt, com és el cas de la majoria de barris de Ciutat Vella.

D'altra banda, les zones on la proporció de persones joves és més baixa són les que presenten envelliment poblacional, com els barris de Montbau i la Guineueta i els barris on hi ha hagut una arribada important de població adulta amb rendes altes, com Diagonal Mar i el Front Marítim del Poblenou.

Percentatge de població entre 16 i 29 anys, 2015

Font: elaboració pròpia amb dades del Departament d'Estadística de l'Ajuntament de Barcelona.

Formació

El nivell acadèmic és bàsic a l'hora d'analitzar la incorporació del jovent al món laboral. A Barcelona, la població total sense estudis s'ha reduït des de 2009 fins a 2014 i a més s'han incrementat els nivells d'estudis secundaris i superiors.

Segons l'EPA, el primer trimestre de 2016, el 58,6% de la població activa de Barcelona havia assolit un grau de formació superior, el 4,8% havia estudiat fins a primària i la resta —gairebé el 36,7%— havia cursat secundària de primera i segona etapa. La ciutat és l'àmbit que disposa del percentatge més gran de població altament qualificada, per davant de la província i la comunitat autònoma.

Per la seva banda, l'Enquesta de joves de 2015 va destacar que la taxa d'abandonament escolar prematur de Barcelona era del 14,6%, taxa que era del 22,2% a Catalunya i de l'11,3% a la Unió Europea. Tot i que la situació de la ciutat s'acosta a la mitjana europea, cal incidir en aquest punt per evitar que el jovent abandoni la formació obligatòria.

En aquest sentit, el districte de Barcelona que presenta un percentatge més alt de persones sense estudis o només amb estudis primaris és el de Nou Barris (37,8%). Per contra, el districte de Sarrià-Sant Gervasi aplega els percentatges més elevats de població amb estudis universitaris o superiors.

Nivell acadèmic de la població per districte. 2015

	Sense estudis i estudis primaris	Batx. elemental GE / ESO / FPI	Batx. superior / BUP / COU / FPII / CFGM	Universitaris / CFGS
Ciutat Vella	32,3%	19,6%	19,7%	28,3%
Eixample	17,1%	16,8%	26,5%	39,6%
Sants-Montjuïc	29,9%	23,0%	23,9%	23,2%
Les Corts	16,1%	15,8%	27,6%	40,5%
Sarrià-Sant Gervasi	10,0%	11,8%	28,6%	49,6%
Gràcia	17,4%	16,9%	25,8%	39,9%
Horta-Guinardó	28,3%	24,1%	25,5%	22,1%
Nou Barris	37,8%	28,2%	21,5%	12,4%
Sant Andreu	28,4%	25,2%	26,0%	20,4%
Sant Martí	27,9%	23,5%	24,5%	24,1%

Font: Padró municipal d'habitants el 306//2015.

En la formació professional, el 42% dels matriculats tenen entre 20 i 24 anys. Distingint segons l'edat i per cicles, apreciem diferències importants. Així, mentre que una de cada dues persones que es matriculen en un CFGM té entre 16 i 18 anys, en els estudis de CFGS tres de cada quatre tenen més de 20 anys i un 10% en té més de 30.

Entre els cursos 2010-2011 i 2014-2015 s'ha produït un increment del 20% en les matriculacions en CFGM i CFGS. Es poden consultar més dades referents a aquest àmbit a la Memòria socioeconòmica del CESB i a la pàgina web de l'Observatori de l'FP.

Les dades de l'EPA del primer trimestre de l'any 2016 mostren que a un nivell formatiu més alt li corresponen uns nivells d'ocupació també més alts. Mentre que les

persones amb estudis superiors, tant d'FP de grau superior com universitàries i postuniversitàries, tenen unes taxes d'atur del 9%, les persones amb altres nivells inferiors se situen en valors d'atur del 15% al 25%.

En l'àmbit universitari cal esmentar el descens del 7,2% de l'alumnat entre els anys 2010-2011 i 2014-2015, motivat pels efectes de la crisi econòmica i la reducció del nombre de beques ja que, a excepció de la UIC, les universitats que perden més alumnes són les de titularitat pública.

Matrícules a les universitats de Barcelona

	2010-11	2011-12	2012-13	2013-14	2014-15	Variació
Total	188.882	188.315	181.963	177.047	175.197	-7,2%
Universitat de Barcelona	51.594	50.249	49.437	48.351	47.787	-7,4%
Universitat Autònoma de Barcelona	34.083	34.779	34.631	34.420	33.235	-2,5%
Universitat Politècnica de Catalunya	29.687	30.158	28.964	28.610	28.040	-5,5%
Universitat Pompeu Fabra	11.317	11.350	12.066	12.551	13.794	21,9%
Universitat Ramon Llull	13.362	13.249	12.655	12.269	13.586	1,7%
Universitat Oberta de Catalunya	44.192	43.524	39.031	35.758	33.484	-24,2%
Univ. Internacional de Catalunya	3.316	3.206	3.398	3.219	3.033	-8,5%
Universitat Abat Oliba CEU	1.331	1.800	1.781	1.869	2.238	68,1%

Font: Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona.

Cal afegir que determinades especialitats universitàries només s'imparteixen a ciutats com Barcelona. D'aquesta manera, tot i que la majoria de persones que estudien a Barcelona viuen a la ciutat o provenen de l'Àrea Metropolitana, hi ha un nombre important d'estudiants que es veuen obligats a desplaçar-se per raó d'estudis.

Desplaçaments atrets i generats per estudis universitaris

	2011	2012	2013
Atrets (places d'estudi)	100%	100%	100%
Residents de Barcelona	32,4%	31,8%	32,3%
Residents de la resta de l'àmbit metropolità	30,6%	30,4%	31,5%
Residents de la resta de Catalunya	14,5%	14,5%	15,2%
Residents de fora de Catalunya	10,4%	10,9%	10,4%
No consta	12,1%	12,4%	10,6%
Generats (llocs d'estudi de residents de Barcelona)	100%	100%	100%
Estudien a Barcelona	77,2%	76,3%	75%
Estudien a la resta de l'àmbit metropolità	19,5%	20,3%	21,7%
Estudien a la resta de Catalunya	3,2%	3,4%	3,2%

Font: Idescat, dades de matrícula de la Secretaria d'Universitats i Recerca.

Immigració

Cal tenir present que abans de la crisi econòmica Barcelona rebia anualment més de 100.000 persones immigrants en edat laboral, si bé aquest valor s'ha reduït al llarg dels anys. Entre aquest col·lectiu, la franja d'edat majoritària i que més arriba a Barcelona se situa entre els 25 i els 29 anys.

Evolució de la població jove immigrant a Barcelona

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
De 15 a 19 anys	5.351	4.094	4.108	4.193	3.688	3.528	3.740
De 20 a 24 anys	15.408	12.578	12.370	12.198	10.584	9.521	10.536
De 25 a 29 anys	23.426	20.036	20.157	18.638	15.692	14.588	16.122
Total immigració	102.317	89.594	91.672	89.492	79.616	75.964	82.394

Font: Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona.

Nota: inclou població provinent de la resta de municipis de Catalunya

La tendència de la població jove ha anat a la baixa, tant pel que fa a la població autòctona com a la immigrant. Pel que fa als percentatges d'immigrants respecte al total del jovent, l'any 2008 el 35,2% de la població jove entre 15 i 29 anys era immigrant, mentre que el 2014 aquest percentatge se situava prop del 33,5%. Malgrat aquesta baixada, el 2014 registra un lleuger canvi de tendència amb un increment interanual de 3.000 persones, aproximadament.

Emigració

L'emigració de Barcelona cap a altres municipis catalans, a la resta de l'Estat o a l'estranger ha disminuït els darrers anys i la població jove no n'ha estat una excepció i des de l'any 2008 s'ha reduït més del 32%. L'any 2008, la població emigrant entre 15 i 29 anys sumava més de 17.600 persones (29,2% del total d'emigrants), mentre que el 2014 aquest percentatge se situava al voltant del 22,7%. La ciutat perd població ja que l'any 2008 la xifra de naixements es va situar al voltant de 14.600, i el 2014 va baixar a 13.400, dels quals 10.800 eren fills de progenitors amb nacionalitat espanyola. Al mateix temps es produeix un increment de la població de 65 anys i més.

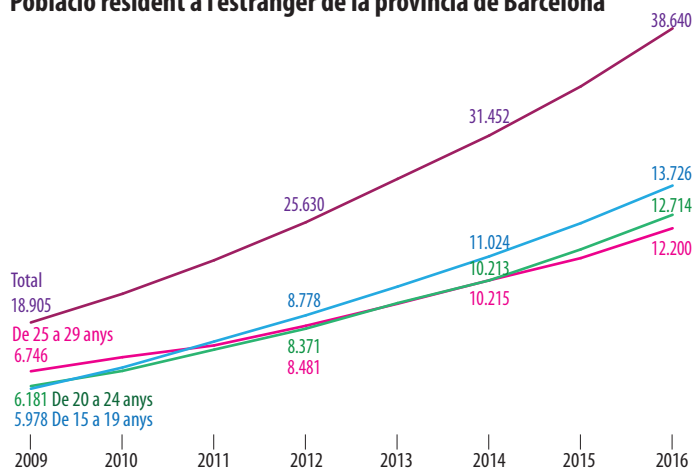
Evolució de la població jove emigrant a Barcelona

	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014
De 15 a 19 anys	1.999	1.903	1.869	1.864	1.858	1.720	1.639
De 20 a 24 anys	5.359	5.111	4.664	4.531	4.382	3.813	3.434
De 25 a 29 anys	10.324	9.946	9.660	9.103	8.512	7.515	6.902
Total emigració	60.519	59.570	59.055	56.999	56.817	53.704	52.761

Font: Departament d'Estadística. Ajuntament de Barcelona.

Tanmateix, si es té en compte el nombre de persones residents a l'estranger, les xifres han augmentat considerablement des de l'inici de la crisi. Segons el Padró d'Espanyols Residents a l'Estranger (PERE), des de l'any 2009 s'ha doblat el nombre de persones entre 15 i 29 anys residents a l'estranger procedents de la província de Barcelona, tot i que la població jove emigrant s'ha reduït els darrers anys.

Població resident a l'estranger de la província de Barcelona

Font: Elaboració pròpia amb dades del PERE

Població activa

Les dades de l'Enquesta de Població Activa es divideixen en tres rangs d'edat. Cal tenir en compte que la franja de 25 a 54 anys també inclou les persones joves de fins a 29 anys, circumstància que dificulta l'anàlisi de la relació entre jovent i treball.

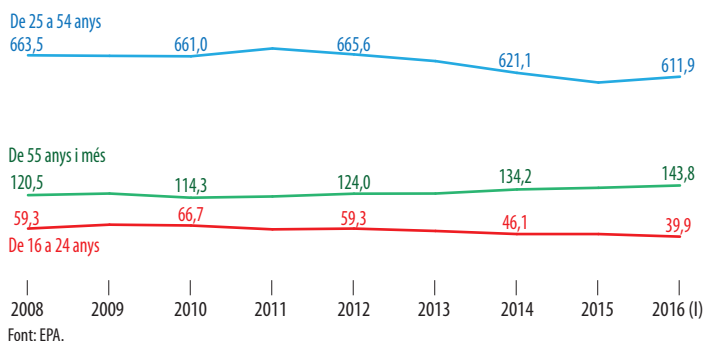
Les dades del primer trimestre de 2016 de l'EPA mostren que la població jove compresa entre 16 i 24 anys representava el 5% del total de la població activa a Barcelona. Tot i aquest baix percentatge, cal destacar que es considera com un bon indicador que la població entre 16 i 24 anys no es trobi incorporada al món laboral i segueixi formant-se.

Població activa per edats a Barcelona. I trimestre 2016. En milers

	De 16 a 24 anys	De 25 a 54 anys	55 anys i més
Població activa	39,9	611,9	143,8
Sobre el total població activa	5,0%	76,9%	18,1%

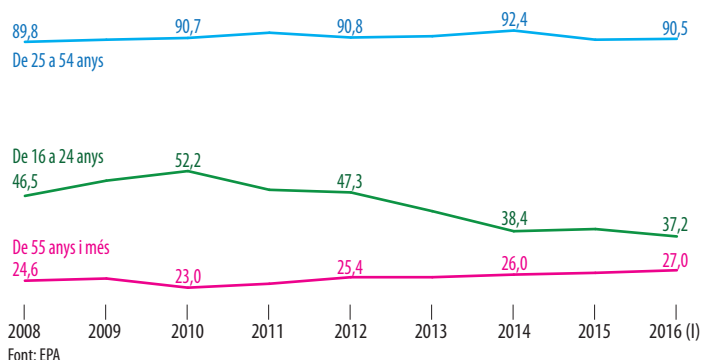
Des de 2008 fins a 2015, la població jove en edat laboral ha estat la que ha patit el descens més acusat, amb un decreixement del 22%. Tot i que en xifres absolutes el descens ha estat més gran entre la població de 25 a 54 anys, percentualment el descens ha estat del 10%. L'establiment d'una franja d'edats tan àmplia fa que desconeguem quin efecte ha tingut entre les persones de 25 a 29 anys, que inclouríem entre la població jove.

Evolució de la població activa per edats. Mitjana anual en milers

A Barcelona, la taxa d'activitat per edats presenta tendències força diferents els darrers anys. El primer trimestre de 2016, la taxa d'activitat de la població jove era del 37,2%, mentre que la mitjana de la ciutat se situa en el 60,4%. Evolutivament es pot veure que totes les franges d'edat registren increments positius, a excepció del jovent de 16 a 24 anys, que ha baixat el 16,5% des de 2008.

Evolució de la taxa d'activitat per edats. Mitjana dels trimestres

Població ocupada

Les dades d'ocupació de la població reflecteixen les mateixes mancances estadístiques per a la població de 25 a 29 anys. El total de població ocupada se situa al voltant de 690.200 persones. El grup de 16 a 24 anys és el minoritari i només representa el 4% de la població ocupada (27.500 persones).

Població ocupada a Barcelona. I trimestre 2016. En milers i %

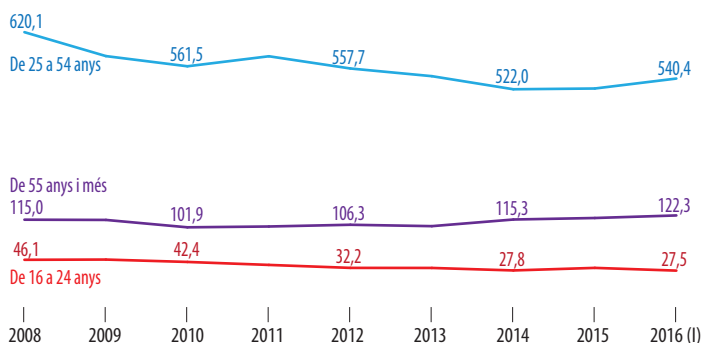
	Població ocupada	Sobre total
De 16 a 24 anys	27,5	4,0%
De 25 a 54 anys	540,4	78,3%
De 55 anys i més	122,3	17,7%

Font: EPA.

D'acord amb l'estructura poblacional, les persones que tenen entre 16 i 24 anys són les menys representades (4%), seguides de les de més de 55 anys (17,7%) i de les de 25 a 54 anys (78,3%). Cal destacar que a la franja de major edat hi ha un augment progressiu des de l'any 2008 que corrobora l'envelliment del país, on la població ocupada major de 55 anys és cada vegada més important.

El jovent d'entre 16 i 24 anys és el grup minoritari i ha patit un decreixement progressiu des de 2008, fins a arribar al 4% el primer trimestre de 2016. Finalment, la concentració de la força de treball –de 25 a 54 anys– va experimentar una disminució important fins a 2014, que ha corregit fins a situar-se al voltant de 540.000 persones.

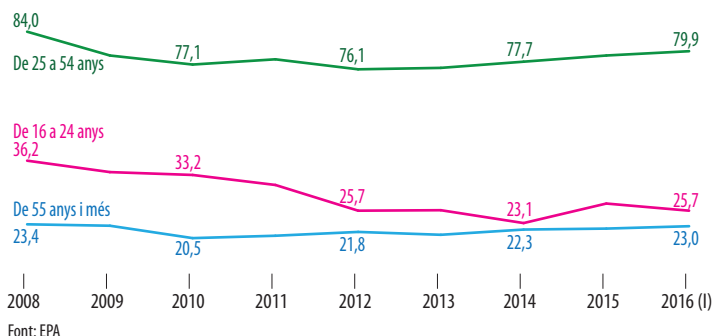
Evolució de la població ocupada a Barcelona. En milers

El primer trimestre de 2016, la taxa d'ocupació jove era del 25,7%, lluny de la mitjana de la ciutat (52,4%). És lògic que la franja de població compresa entre 16 i 24 anys –en

edat de formació— tingui una taxa d'ocupació inferior a la del grup d'edat entre 25 i 54 anys. Però, des de 2008, la taxa d'ocupació s'ha reduït un 10,5%, si bé s'observa que la reducció més acusada ha estat la registrada per la població de 16 a 24 anys, la qual ha disminuït quasi un 25% des de l'any inici de la crisi.

Evolució de la taxa d'ocupació per edats. Mitjana dels trimestres

Demandes d'ocupació

Tenint presents les persones no aturades demandants d'ocupació, la població jove de 16 a 29 anys representa el 16% del total. El grup de persones menors de 20 anys (1,9%) és el que té menys inscrits, seguit del de majors de 65 anys (5,8%).

Demandes d'ocupació del persones no aturades a Barcelona. Juny 2016

	Demandes de no aturades	Sobre total	Demandes totals
Menys de 20 anys	418	1,9%	1.350
De 20 a 24 anys	1.492	6,9%	4.288
De 25 a 29 anys	1.555	7,2%	7.435
De 30 a 34 anys	2.037	9,4%	9.863

El col·lectiu de persones aturades que menys sol·licituds de treball registra és el dels menors de 20 anys, la qual cosa posa de relleu que moltes d'aquestes persones segueixen en formació. El mateix passa amb les de 20 a 24 anys només representen el 3,5%. Finalment, les de 25 a 29 anys representen el 7,4% del total de demandes, un percentatge més elevat que reflecteix la manca d'oportunitats per a les persones amb un alt nivell formatiu que no veuen acomplertes les seves expectatives.

Per tant, l'objectiu no satisfet d'aconseguir una feina que es correspongui amb la seva formació es converteix en un dels motius que expliquen per què algunes persones

joves emigren a l'estranger, un fet que té repercussions negatives per al país i per a la ciutat ja que l'educació pública és una despesa sense retorn social i, en alguns casos, es perd capacitat de generar coneixement i innovació dins la ciutat, factors claus per disposar d'una economia competitiva.

Demandes d'ocupació de persones aturades a Barcelona. Juny 2016

	Demandes d'aturades	Sobre total	Demandes totals
Total	79.829		101.460
Menors de 20 anys	932	1,2%	1.350
De 20 a 24 anys	2.796	3,5%	4.288
De 25 a 29 anys	5.880	7,4%	7.435

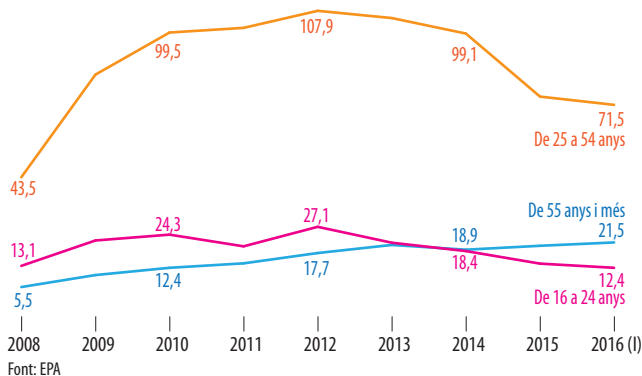
Font: SOC

Població aturada

El grup de persones aturades de 16 a 24 anys representa l'11,8% del total, mentre que només són el 5% de la població activa.

Això planteja el de la inserció laboral i manca d'oportunitats de les persones d'entre 16 i 24 anys que no estudien. Cal subratllar que la població de 16 a 24 anys aturada ha disminuït a partir de l'any 2012, fet que en part es pot explicar pels incentius a la contractació juvenil a partir de l'any 2012-2013 amb la implementació dels plans de garantia juvenil.

Evolució de la població aturada a Barcelona

En la distribució de l'atur juvenil per districtes es posen de manifest les desigualtats en la renda familiar i el nivell d'estudis. Es pot observar que els districtes amb menys

atur són els més acomodats, mentre que els de menors rendes i nivell de formació registren les majors taxes d'atur.

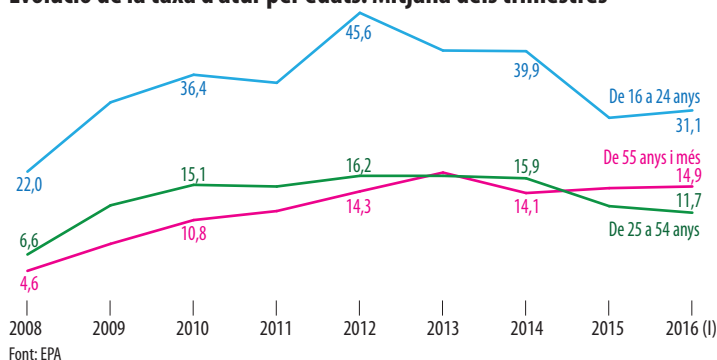
Atur juvenil per districtes. Juny 2016

	Total atur	Menors de 20	De 20 a 24	De 25 a 29	Total atur juvenil	Percentatge d'atur juvenil
Ciutat Vella	6.934	76	253	591	920	9,6%
Eixample	10.567	78	259	820	1157	12,0%
Sants-Montjuïc	9.767	107	341	731	1179	12,3%
Les Corts	3.137	30	93	229	352	3,7%
Sarrià-Sant Gervasi	3.762	17	72	269	358	3,7%
Gràcia	5.072	44	150	383	577	6,0%
Horta-Guinardó	8.655	90	322	620	1032	10,7%
Nou Barris	11.064	222	549	824	1595	16,6%
Sant Andreu	8.116	124	316	543	983	10,2%
Sant Martí	12.743	140	441	870	1451	15,1%

Font: Departament d'Estadística, Ajuntament de Barcelona. Segons dades de l'EPA i l'INE. Això no atur registrat ????

Des de 2008, la taxa d'atur juvenil ha augmentat a la ciutat. Va ser especialment crític l'any 2012, quan es va arribar al voltant del 45%. Si bé s'observa una certa tendència a la baixa des de 2014, les dades encara són superiors a les dels anys previs a la crisi econòmica amb valors propers al 30%.

Evolució de la taxa d'atur per edats. Mitjana dels trimestres

Contractació

El juny de 2016, les persones menors de 20 anys eren les que menys es beneficiaven de la contractació. Si bé és cert que es podria valorar positivament la contractació indefinida per al jovent de 20 a 24 anys, cal assenyalar que la temporalitat dels 25 als 29 anys és molt elevada.

Contractació indefinida per edat a Barcelona. Juny 2016

	Total	Menors de 20	De 20 a 24	De 25 a 29	De 30 a 44	De 45 i més
Indefinitos	12.257	309	1.754	2.465	5.421	2.308
Ordinaris	8.569	255	1.210	1.638	3.845	1.621
Foment contr. indefinida	156	11	38	40	5	62
Minusvàlids	42	0	5	6	12	19
Convertits en indefinitos	3.490	43	501	781	1.559	606
Percentatge		2,5%	14,3%	31,7%	28,8%	26,3%

Contractació temporal per edat a Barcelona. Juny 2016

	Total	Menors de 20	De 20 a 24	De 25 a 29	De 30 a 44	De 45 i més
Temporals	83.518	4.156	18.242	15.876	31.784	13.460
Obra o servei	28.956	1.541	6.129	4.962	11.094	5.230
Eventuals	40.739	2.290	8.975	7.505	16.254	5.715
Interinitat	12.503	296	2.724	2.982	4.229	2.272
Minusvàlids	115	1	12	15	43	44
Inserció	19	0	0	3	9	7
Relleu	96	1	5	26	46	18
Jubilació parcial	137	0	0	0	0	137
Subs. jubilació 64 anys	2	0	2	0	0	0
Pràctiques	536	20	259	213	40	4
Formació	60	7	32	19	2	0
Altres	355	0	104	151	67	33
Percentatge		5,0%	21,8%	19,0%	38,1%	16,1%

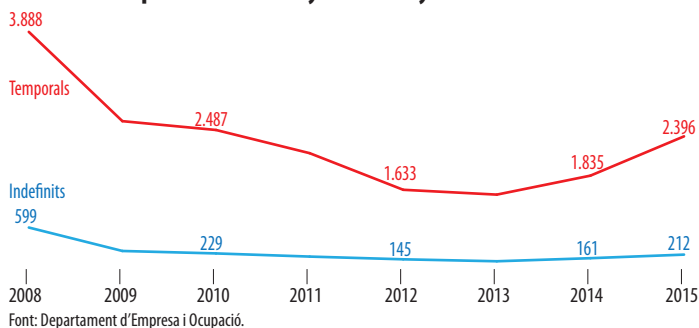
Font: Departament d'Empresa i Ocupació.

Si observem l'evolució de la contractació entre l'any 2008 i el 2015, la dinàmica és la mateixa quan les contractacions són temporals.

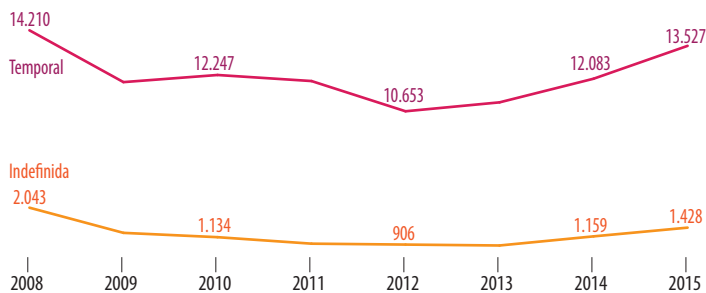
A partir de 2015, el nombre total de contractacions ha anat augmentant progressivament, amb un pes clarament majoritari de les contractacions temporals, mentre que les indefinides no han recuperat els nivells de contractació de 2008.

Cal destacar la progressió de les persones d'entre 20 i 24 anys, per la implementació de programes europeus per incentivar la inserció de la població jove al món laboral.

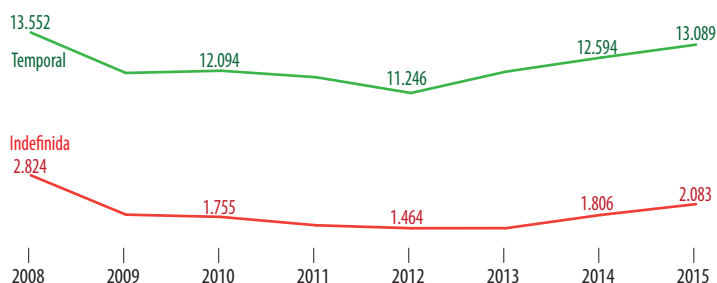
Contractació població de menys de 20 anys a Barcelona

Contractació població de 20 a 24 anys a Barcelona

Contractació població de 25 a 29 anys a Barcelona

Salaris

Bretxa salarial

Segons l'Agència Tributària, el salari mitjà a Catalunya s'estableix al voltant de 20.711 euros bruts anuals, mentre que a la província de Barcelona és lleugerament superior. Les persones menors de 18 anys són les que tenen un salari inferior i perceben el 85,4% de la mitjana provincial

El jovent d'entre 18 i 25 anys rep el 68,9% menys del salari mitjà, mentre que la diferència en la franja de 26 a 35 anys se situa en el 21,5%.

Diferència salarial entre Catalunya i Barcelona província. 2015

	Menor 18 anys	De 18 a 25 anys	De 26 a 35 anys
Catalunya	2.961	6.578	16.491
Mitjana salaris Catalunya	20.711		
Diferència	17.750	14.133	4.220
Percentatge	85,7%	68,2%	20,4%
Província de Barcelona	3.184	6.772	17.099
Mitjana salaris Barcelona	21.775		
Diferència	18.591	15.003	4.676
Percentatge	85,4%	68,9%	21,5%

Font: Agència Tributària.

D'altra banda, cal fer esment de la bretxa salarial existent entre homes i dones en totes les franges d'edat, fins i tot entre els més joves, i que augmenta en les edats adultes.

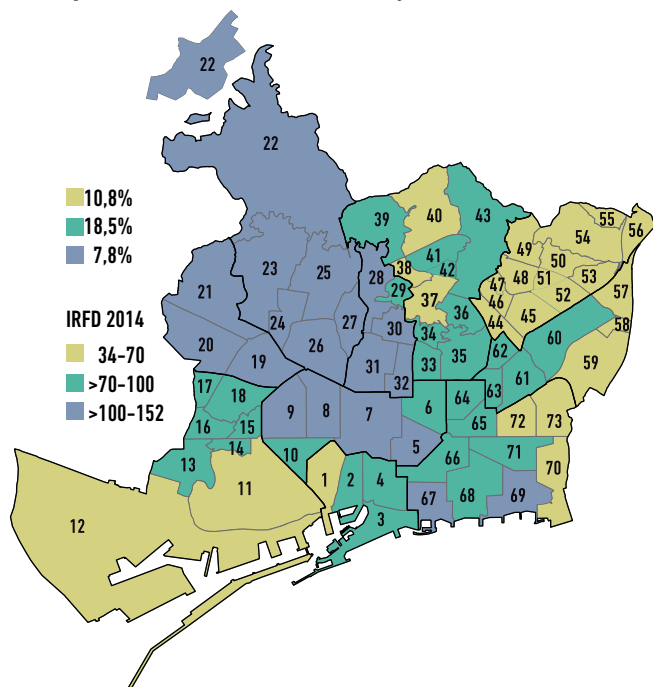
Diferències al salari mitjà anual a Barcelona província per edat i sexe. 2015

	Total	Homes	Dones
Fins a 24 anys	8.336	8.961	7.753
25 a 29 anys	16.998	17.617	16.426
30 a 34 anys	23.333	24.907	21.687
35 a 39 anys	27.719	30.207	25.169
40 a 44 anys	31.049	35.069	27.224
45 a 49 anys	33.543	39.579	28.097
50 a 54 anys	35.896	42.570	29.439
55 a 59 anys	36.706	45.130	29.103
60 a 64 anys	33.386	43.254	25.407
65 anys i més	37.240	...	

Enquesta de joves Barcelona 2015

El setembre de 2015, l'Àrea de Drets Socials de l'Ajuntament de Barcelona va presentar els resultats de l'Enquesta a persones de 15 a 34 anys de la ciutat amb l'objectiu d'aportar coneixement sobre les condicions de vida, els hàbits i els valors de la gent jove barcelonina.

Joves que no estudien ni treballen. Mitjana de la ciutat: 11,4%

Elaboració pròpia. Font: Enquesta de joves Barcelona 2015.

S'ha considerat adequat incloure en aquest informe algunes de les dades sobre jovent i treball a Barcelona.

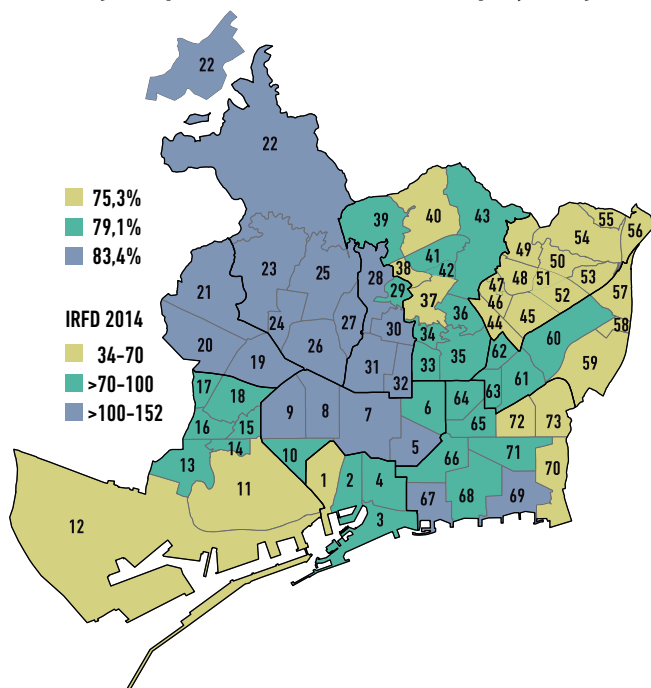
-**Estudis.** El 51,6% de les persones entre 15 i 29 anys tenen un bon coneixement de l'anglès, 18 punts més que l'any 2002. En els barris on la renda per càpita és més elevada la mitjana és del 62,7%.

-Treball. El 43% de les persones d'entre 15 i 29 anys que han treballat els darrers dos anys ho han fet sempre amb contracte. Des de l'any 2002 han augmentat 16 punts les persones que només estudien, que han passat del 29% al 44,8%. El més preocupant és que el 5% de la població jove entre 15 i 19 anys i el 15% entre la de 25 i 29 ni estudia ni treballa, tot i que el percentatge de persones desanimades a la part acomodada de la ciutat és inferior a la mitjana (7,8%).

La dificultat de trobar feina comporta que la meitat de les persones de 15 a 29 anys acceptarien una feina amb sou inferior al considerat just, 20 punts més que l'any 2002, i que la meitat acceptarien una feina sense contracte.

El 79,7% de les persones joves enquestades acceptarien una feina a l'estranger i gairebé el 55% ho farien per elecció personal.

Persones joves que anirien a treballar fora d'Espanya. Mitjana de la ciutat: 79,7%

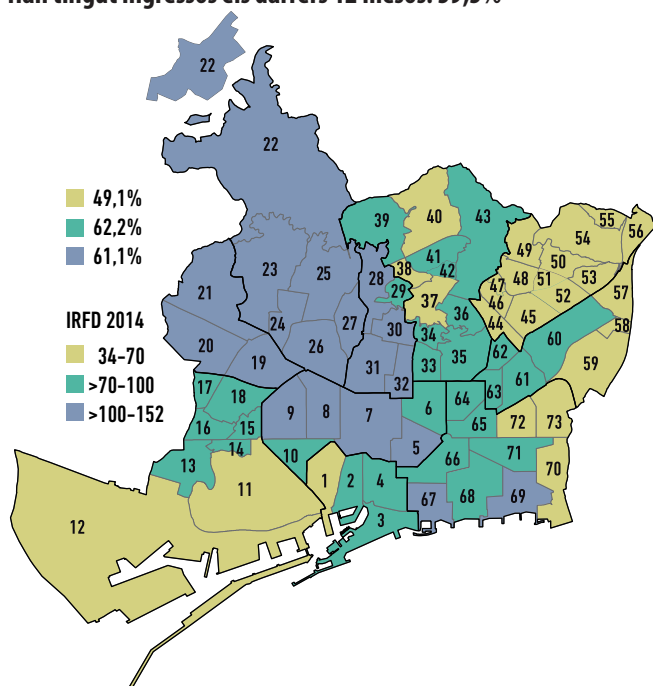
Els problemes que més preocupen la població juvenil són l'atur i les condicions de treball (48,3% del col·lectiu), seguits dels problemes econòmics (21,4%) i el frau i la corrupció (16,6%).

D'altra banda, el 93,9% dels enquestats estan d'acord que home i dona treballin fora de casa i comparteixin les feines de la llar. Un 10% manifesta que les dones han de treballar només si és necessari per a l'economia familiar, percentatge que és més elevat entre la població estrangera de fora de la UE (22,1%).

-**Autonomia.** El 59,5% de les persones entre 15 i 29 anys van tenir ingressos propis el 2014, tot i que han disminuït 15 punts des de 2002. El 53,3% cobreixen les seves despeses.

El 45,7% de les persones d'entre 25 i 29 anys no estan emancipades. A la franja de 30-34 anys encara hi ha un 16,1% de persones no emancipades, circumstància relacionada amb el fet que el 52,8% del jovent d'entre 15 i 29 anys no es pot emancipar a causa de les circumstàncies econòmiques. Entre les persones de 30 a 34 anys el percentatge augmenta fins al 66,4%.

Han tingut ingressos els darrers 12 mesos: 59,5%

Elaboració pròpia. Font: Enquesta de joves Barcelona 2015.

-Política. El 25,8% del jovent d'entre 15 i 29 anys afirma que l'Ajuntament ha d'intervenir per millorar l'accés i les condicions de treball a la feina i el 12,5% que ha de proporcionar ajudes econòmiques. Aquests percentatges han augmentat respecte a 2002.

El 49,6% de les persones menors de 30 anys consideren prioritàries les actuacions de l'Ajuntament respecte a l'ampliació de beques d'estudi, amb un augment de 20 punts respecte a 2002, el 43,9% les actuacions de promoció de l'ocupació juvenil, el 43,2% la informació sobre estudis i sortides professionals i el 40,7% la construcció d'habitatges socials per a aquest col·lectiu.

Iniciatives per respondre a les necessitats del jovent

Organització Internacional del Treball

L'OIT considera que les polítiques per promoure l'ocupació juvenil són essencials. Crear llocs de treball per a les dones i homes d'edats juvenils que s'incorporen al món laboral és decisiu per generar creixement econòmic, societats més justes i democràcies més sòlides. Afegeix que cal oferir feines dignes i productives, que protegeixin els drets, que generin ingressos suficients i que ofereixin la protecció social adequada.

És bàsic adoptar un enfocament multidimensional i equilibrat que tingui en compte la diversitat de les situacions d'un país i que prengui en consideració: a) Polítiques econòmiques i d'ocupació que impulsin la creació de treball i millorin l'accés al finançament; b) Una educació i una formació que facilitin la transició de l'escola al treball, c) Polítiques de treball orientades a promoure l'ocupació de les persones joves desfavorides; d) Iniciativa empresarial i d'ocupació independent, i e) Drets laborals basats en la normativa internacional. L'any 2014, 122 de 198 països aplicaven polítiques de treball per al jovent, un augment important respecte als 99 de 2013.

L'OIT ha elaborat el Programa d'ocupació juvenil proposant polítiques i lleis que plantegin accions a llarg termini per garantir una feina digna a les persones joves i assegurar unes perspectives de futur a aquestes generacions. L'objectiu és revertir la situació en què més del 40% del jovent actiu està a l'atur o viu en risc de pobresa tot i tenir feina, i en la qual més de 73 milions de joves busquen feina. Aquesta iniciativa pretén abordar el problema conjuntament entre els Estats membres, sota la direcció de l'OIT i en col·laboració amb 20 entitats de les Nacions Unides.

Unió Europea

La UE elabora plans per reduir l'atur juvenil i per incrementar l'ocupació fins a assolir unes taxes d'ocupació del 75% per a les persones d'entre 20 i 64 anys. L'acció principal que es duu a terme és el Pack d'ocupació juvenil (2012), que inclou:

- Un programa de Garantia Juvenil als països de la UE.
- Mesures per reduir els obstacles a la mobilitat del jovent.
- La Iniciativa d'ocupació juvenil (2013), que pretén donar suport al jovent en l'educació, la feina o les experiències professionals en aquelles regions amb taxes d'atur juvenil superiors al 25%.
- “La teva primera feina EURES” per ajudar a trobar vacants laborals dins la UE.
- Mesures educatives i culturals.
- La recopilació d'informació per donar a conèixer quines són les habilitats i capacitats més valorades per entrar al món laboral.

Espanya

El Govern espanyol, l'any 2013, seguint les directives de la UE i després d'establir un diàleg amb la participació dels sindicats i organitzacions empresarials, va establir un programa amb un centenar de mesures dirigides a afavorir la inserció laboral de les persones joves i beneficiar més d'un milió de persones. Eren actuacions en matèria educativa i formativa, a més de la millora del coneixement de llengües estrangeres i en l'ús de les noves tecnologies, entre les quals destaquen:

-Estímul a la contractació i incentius especials per als contractes formatius i la contractació indefinida.

-Foment de l'autoocupació i l'emprenedoria amb mesures per millorar l'accés al finançament i la protecció dels autònoms i els emprenedors, així com amb mesures per fomentar la intermediació i les xarxes.

-Promoció de la col·laboració publico-privada.

L'Estratègia d'empoderament i ocupació juvenil (2013-2016) –finançada al 50% pel Fons Social Europeu– s'ha articulat com un instrument obert a la qual es podran sumar totes les empreses i entitats públiques i privades que hi vulguin contribuir amb les seves iniciatives per afrontar el repte de l'ocupació juvenil i adquirir un segell distintiu que reconeixerà la seva contribució. La importància de la participació dels diferents agents socials i econòmics és essencial per recuperar el creixement econòmic i crear llocs de treball estables i de qualitat.

Catalunya

El Govern català també participa en l'Estratègia d'apoderament i ocupació juvenil. És per això que, seguint la línia establerta a Europa, la Generalitat ha implementat el Programa de Garantia Juvenil, encaminat a joves d'entre 16 i 30 anys que no treballen i no reben cap acció formativa o educativa. És el Servei d'Ocupació de Catalunya (SOC) el que s'encarrega d'assessorar i informar el jovent segons els seus objectius: formació, feina o emprenedoria.

D'altra banda, s'han creat un conjunt d'actuacions i mesures per incentivar la inserció laboral de la població jove en situació de vulnerabilitat adreçades a les empreses instal·lades a Catalunya. Aquestes mesures poden reduir les cotitzacions socials de l'empresa fins al 100% i potencien els contractes formatius. En el cas de les pràctiques no laborals, es compensa l'empresa per les despeses de tutorització i seguiment i, en el cas de la contractació, se subvenciona fins al 100% del salari mínim interprofessional. Finalment, se subvenciona fins al 100% de la formació de capacitació.

A més d'aquest programa, a través de la Direcció General de Joventut, la Generalitat ofereix informació per a feines d'estiu i treball temporal, treball a l'estranger i altres activitats formatives.

Ajuntament de Barcelona. Barcelona Activa

La creació d'ocupació i la reactivació econòmica de la ciutat de Barcelona són objectius prioritaris per al Govern municipal. Barcelona Activa és, des de fa 29 anys.

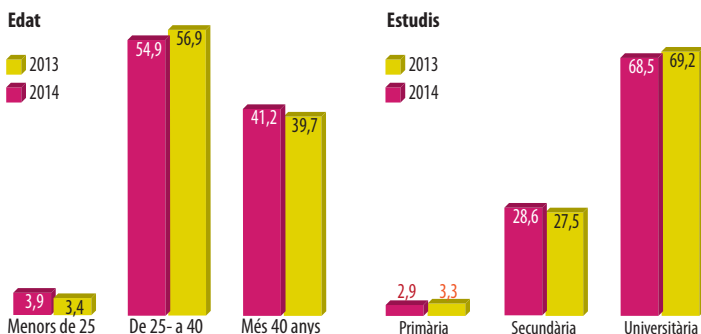
Des de l'Ajuntament de Barcelona, i seguint l'estratègia europea per a l'ocupació juvenil, s'ha implementat el programa Garantia d'Èxit BCN amb l'objectiu de promoure la inserció del jovent en el món laboral a fi que adquireixi experiència i sigui més competitiu.

L'any 2016 Barcelona Activa oferirà 400 llocs de treball a persones d'entre 16 i 29 anys. Al llarg de l'any, el jovent podrà establir contactes amb professionals d'empreses del seu sector, participar en accions formatives de curta durada, adquirir experiència professional amb els plans d'ocupació municipals o traçar el seu propi itinerari.

Les dades que es mostren a continuació, extretes de les memòries dels anys 2013 i 2014, divideixen les dades en tres franges d'edat. Això fa que el grup de 25 a 40 anys sigui molt ampli i que no es pugui valorar la incidència de les actuacions de Barcelona Activa en les persones joves d'entre 16 i 29 anys.

Pel que fa a l'emprenedoria, el col·lectiu de joves no n'era el principal destinatari. D'una banda, els menors de 25 anys només representaven el 3,9% l'any 2014 i quedaven molt lluny del grup majoritari de 25 a 40 anys. Gairebé el 70% dels beneficiaris tenien estudis universitaris, fet que demostra com, tot i la preparació formativa, el jovent ha de buscar alternatives per a la inserció en el món laboral.

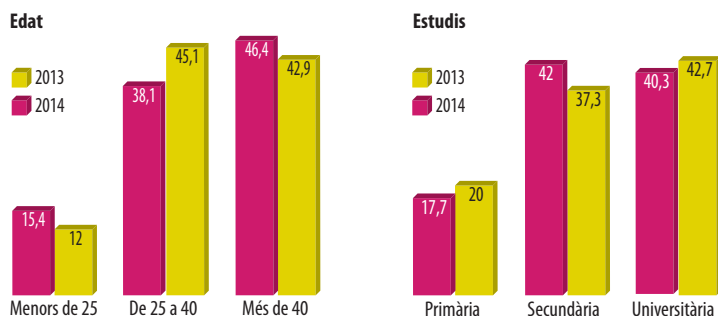
Perfil dels promotors de projectes acompanyats. En %

El nombre total de persones ateses en activitats per a la capacitat professional i l'ocupació va augmentar l'any 2014 respecte a l'any anterior. Hi va haver un increment de les persones ateses menors de 25 anys i majors de 40 anys. Els col·lectius amb

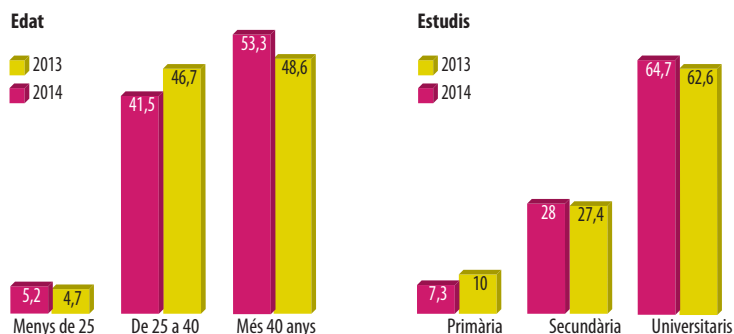
estudis secundaris (42%) i universitaris (40,3%) són majoritaris. Les persones joves tenen més pes en l'àmbit de formació, complint l'objectiu de Barcelona Activa de fer més competitives les persones joves i facilitar-los l'entrada al món laboral.

Perfil de les persones ateses en capacitatíó. En %

Pel que fa a la formació tecnològica, un dels pilars dels programes de Garantia Juvenil impulsats per la Unió Europea, el col·lectiu jove menor de 25 anys és el que menys hi va participar (5,2%), seguit de les persones de 25 a 40 anys (41,5%).

Perfil de les persones en formació tecnològica Cibernàrium. En %

Valoracions i propostes

Actualment, el jovent de la ciutat de Barcelona ha d'afrontar un conjunt de problemàtiques que es deriven de la dificultat d'accedir al món laboral i de tenir unes condicions laborals inestables, dificultats que no es produeixen només a Barcelona, sinó que també tenen lloc als països del nostre entorn i han generat la necessitat de crear iniciatives per fer front a aquest problema.

Organismes internacionals com l'OIT, la UE i l'OCDE coincideixen que cal fomentar l'ocupació juvenil, ja que si les persones joves poden complir les seves expectatives el resultat és més benestar i desenvolupament. Alguns d'aquests organismes adverteixen que les persones joves i les que tenen un nivell formatiu més baix tendeixen a disposar dels pitjors llocs de treball, en els quals reben una retribució inferior i el risc de perdre la feina és elevat.

A Barcelona, la població activa major de 55 anys augmenta, mentre que la menor de 25 anys disminueix, la qual cosa canvia l'estructura de la piràmide poblacional de la ciutat. És obvi que l'envelliment de la població redueix la taxa de reposició dels llocs de treball i alhora és un problema per a la sostenibilitat del sistema del benestar, ja que si les persones joves no troben feina el sistema de pensions se'n ressent. És per això que es considera primordial el foment de l'ocupació juvenil des de diferents estratègies que generin canvis estructurals.

Coincidint amb les dinàmiques catalanes, espanyoles i europees –i al marge de qüestions demogràfiques–, la pèrdua d'ocupació jove al llarg de la crisi és una de les causes de l'augment del nombre de persones inactives menors de 25 anys. Hi ha dues tendències que expliquen aquest increment: aquells que prolonguen els anys d'estudi endarrerint l'entrada al món laboral, i els desanimats, que davant la manca d'oportunitats abandonen la formació i la cerca de feina.

Amb relació a l'allargament de la formació, el **CESB** valora positivament que les persones puguin millorar i augmentar el seu nivell educatiu, però és imprescindible que un cop coberta aquesta etapa puguin tenir l'oportunitat d'accedir a un lloc de treball que respongui a les seves expectatives i al seu projecte vital d'autonomia i independència.

D'altra banda, la condició de les persones joves desanimades, és a dir, les que han abandonat els estudis i la cerca de feina, ve donada per una manca d'oportunitats i és una situació sobrevinguda i agreujada no només per la conjuntura econòmica actual, sinó també per l'entorn familiar i social.

Hi ha una relació entre els percentatges més elevats de persones desanimades i les zones amb taxes d'atur més altes, proporció elevada de persones amb baix nivell for-

matiu i menors rendes familiars. El **CESB** proposa programes específics per recuperar la cultura del treball i reintegrar aquest col·lectiu al món laboral.

L'impacte de l'atur en la població jove és més gran que el seu pes en la població activa i ocupada. Tot i que les xifres han millorat darrerament, aquest és un aspecte que es troba lluny d'estar solucionat. Als elevats nivells d'atur que pateix el jovent se suma la seva inestabilitat laboral, de manera que des de l'any 2008 s'ha produït un endarreriment en l'edat d'emancipació i l'increment de l'emigració d'aquest col·lectiu.

Per combatre aquesta situació, el **CESB** considera necessari facilitar la transició al món laboral mitjançant iniciatives com la formació dual i incentivar les experiències professionals i els programes per a col·lectius vulnerables com el de les persones amb discapacitat. D'altra banda, cal tenir en compte que l'increment de persones inscrites en portals de cerca de feina privats no es correspon amb les persones inscrites com a demandants d'ocupació al SOC, fet que permet constatar que hi ha una pèrdua de confiança en el servei públic d'ocupació. És per això que el **CESB** insta a millorar la tasca d'intermediació del Servei d'Ocupació de Catalunya per recuperar aquesta confiança.

Al marge de la millora dels mecanismes de cerca de feina entre el jovent aturat s'han d'establir estratègies per millorar les condicions laborals de la població jove ocupada. Un element bàsic en aquest punt és associar una millor formació a unes millors condicions laborals i combatre així la subocupació (tenir un lloc de treball que no es correspon al nivell formatiu), que afecta especialment el jovent. Es tracta d'una situació que comporta una utilització ineficaç dels recursos econòmics i laborals d'una societat i que, a més a més, planteja la insatisfacció de les expectatives professionals del jovent i el desaprofitalment de les seves capacitats.

Assegurar oportunitats laborals d'acord amb el nivell formatiu de les persones ocupades és clau per rejoinir la població ocupada i aprofitar els seus coneixements per incrementar la productivitat, la diversitat i la competitivitat de la nostra economia. Per aconseguir un sistema econòmic plural i divers, el **CESB** també considera necessari atorgar valor afegit professional a tots els estudis i no solament a aquells que tenen un percentatge d'ocupació més elevat.

També constatem que les condicions laborals de les persones ocupades menors de 30 anys són poc favorables per garantir-los l'estabilitat laboral i professional. A la província de Barcelona, les persones de 18 a 25 anys tenen un salari que representa el 31% del salari mitjà anual. A més, el 89% dels contractes que van tenir les persones joves el segon trimestre de 2016 són temporals. Així doncs, la diferència salarial entre generacions, la temporalitat i la inestabilitat laboral evidencien les dificultats econòmiques que ha d'afrontar el jovent per emancipar-se i per desenvolupar el seus projectes de vida. Per fer front a aquesta realitat, el **CESB** posa èmfasi en la necessitat de promoure la contractació estable entre la població menor de 30 anys.

Com a conseqüència de les problemàtiques esmentades, és evident que moltes persones joves es veuen forçades a buscar feina fora perquè aquí no tenen oportunitats. Els experts estableixen tres tipus de fenòmens migratoris del jovent: els que estudien a l'estranger, els que marxen mitjançant un procés de mobilitat interna d'una empresa i els que estan aturats i busquen feina en altres països.

La pèrdua de població jove, per tant, no només obeeix a factors de caràcter demogràfic, sinó també a l'emigració per causes econòmiques i laborals. Aquest fenomen comporta una manca de reposició de mà d'obra, l'envelliment de la població resident i una fuga de talent, que implica una pèrdua social i econòmica per a la societat, derivada del cost de formar les persones que posteriorment emigren sense que es produeixi un retorn de la inversió social realitzada. No obstant això, el fenomen migratori del jovent es pot valorar també des de la perspectiva de la circulació del talent, que ofereix una visió positiva d'una experiència laboral a l'estranger, ja que pot millorar la que s'hauria pogut obtenir al propi país i repercuteix positivament en la societat d'origen.

Ens trobem, per tant, davant d'una situació molt complexa pel seu abast i la diversitat de problemes que inclou. Les actuacions dissenyades han de partir d'aquesta realitat per poder adaptar-se a les diferents necessitats i alhora aconseguir la participació activa de tots els agents implicats.

Considerem que una de les línies que cal desenvolupar és aprofundir en les estratègies recomanades pels organismes internacionals, com ara l'OIT i la Comissió Europea, d'estímul a la contractació juvenil i d'impuls dels contractes que combinen feina i formació.

En aquesta línia, el **CESB** constata la voluntat de l'Ajuntament de Barcelona d'afavorir la inserció laboral del jovent i de donar continuïtat al marc de diàleg i participació amb els agents econòmics i altres entitats.

Barcelona Activa duu a terme actuacions essencials per a la formació i la inserció laboral dels col·lectius més vulnerables, atorga més capacitació a les persones i facilita la seva incorporació al món laboral. A partir de les dades recollides s'observa que aquestes iniciatives han tingut més impacte en les persones de 25 a 40 anys. En canvi, les persones menors de 25 anys són les que menys utilitzen aquests serveis, tot i les dificultats que pateixen per accedir al món laboral. Per tant, seria convenient potenciar la seva participació en aquests cursos i serveis d'orientació, tenint en compte les seves necessitats.

Finalment, cal advertir que la participació dels agents socials i econòmics en la definició de les polítiques d'ocupació és fonamental per aconseguir els objectius plantejats, atesa la seva importància a l'hora de determinar les condicions laborals que es desenvolupen en el marc de la negociació col·lectiva.

